

V Bruseli 14. 2. 2017
COM(2017) 71 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 o indexe
nákladov práce**

1. ÚVOD

V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 z 27. februára 2003 o indexe nákladov práce¹ sa stanovuje spoločný rámec pre členské štáty na vypracovanie porovnateľných indexov a ich predloženie Komisii. Komisia (Eurostat) zverejňuje štvrťročné tlačové správy o indexe hodinových nákladov práce na svojom webovom sídle², ktoré obsahuje úplný súbor údajov v členení podľa ekonomických činností a podľa zložiek nákladov práce. Webové sídlo obsahuje aj medzištvrťročné a medziročné tempá rastu.

Komisia prijala v júli 2003 nariadenie (ES) č. 1216/2003³, v ktorom sú podrobnejšie vymedzené postupy, ktoré musia členské štáty dodržiavať pri zasielaní svojich indexov Komisii, sezónne očisťovanie, ktoré sa má vykonať v indexoch, a obsah vnútroštátnych správ o kvalite. Komisia prijala v marci 2007 nariadenie (ES) č. 224/2007⁴. Mení sa ním nariadenie (ES) č. 1216/2003 a rozširuje sa rozsah indexu nákladov práce o ekonomické činnosti stanovené v sekciách L, M, N a O NACE Revision 1. Toto rozšírenie znamená aj zahrnutie netrhových služieb. Netrhové služby predstavujú najväčší podiel z ekonomických činností uvedených v týchto sekciách a môžu mať rôznu dynamiku pre trhové služby. Komisia prijala v auguste 2007 nariadenie (ES) č. 973/2007⁵. Zmenilo sa ním niekoľko nariadení o osobitných oblastiach štatistiky vrátane indexu nákladov práce s cieľom realizovať štatistickú klasifikáciu ekonomických činností podľa NACE Revision 2.

Podľa článku 13 nariadenia (ES) č. 450/2003 predloží Komisia každé dva roky správu Európskemu parlamentu a Rade. Keďže v predchádzajúcich správach sa analyzovali historické rady údajov, v tejto správe sa skúma kvalita údajov o indexe nákladov práce za referenčné štvrťroky od tretieho štvrťroku 2014 (2014Q3) po druhý štvrťrok 2016 (2016Q2).

V prílohe I k nariadeniu (ES) č. 1216/2003 sa kvalita indexu nákladov práce stanovuje pomocou týchto kritérií: významnosť, správnosť, presnosť dodania údajov, prístupnosť a jasnosť, porovnateľnosť, konzistentnosť a úplnosť.

V predchádzajúcej správe⁶ sa riešil pokrok dosiahnutý v súvislosti s prístupnosťou a jasnosťou, ktoré sa považujú za uspokojivé. Táto správa bude preto zameraná na zlepšenia dosiahnuté vo významnosti, úplnosti, presnosti, správnosti a porovnateľnosti a preskúma sa ňou konzistentnosť medzi údajmi o indexe nákladov práce a národnými účtami.

¹ Ú. v. EÚ L 69, 13.3.2003, s. 1.

² Štvrťročná tlačová správa sa publikuje v termínoch stanovených v kalendári zverejnenia údajov; oboje možno nájsť na webovom sídle Eurostatu (<http://ec.europa.eu/eurostat> – k dispozícii v anglickom, francúzskom a nemeckom jazyku).

³ Nariadenie Komisie (ES) č. 1216/2003 zo 7. júla 2003, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 o indexe nákladov práce (Ú. v. EÚ L 169, 8.7.2003, s. 37).

⁴ Nariadenie Komisie (ES) č. 224/2007 z 1. marca 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1216/2003, pokiaľ ide o hospodársku činnosť zahrnutú v indexe nákladov práce (Ú. v. EÚ L 64, 2.3.2007, s. 23).

⁵ Nariadenie Komisie (ES) č. 973/2007 z 20. augusta 2007 o zmene a doplnení niektorých nariadení ES týkajúcich sa určitých štatistických oblastí na účely implementácie štatistickej klasifikácie ekonomických činností NACE Revision 2 (Ú. v. EÚ L 216, 21.8.2007, s. 10).

⁶ COM(2015) 42 (<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-42-EN-F1-1.PDF>).

Osobitná pozornosť sa venuje problematike údajov, ktoré členské štáty neposkytli v súlade so stanovenými termínmi, a dôsledkom pre kvalitu uverejnených európskych súhrnov.

2. CELKOVÝ POKROK DOSIAHNUTÝ OD POSLEDNEJ SPRÁVY

Z legislatívneho hľadiska neboli od vydania poslednej správy v roku 2015 vykonané žiadne zmeny.

Počas aktuálneho obdobia vykazovania pracoval Eurostat na zjednodušení a harmonizácii štandardov týkajúcich sa údajov aj metaúdajov (správy o kvalite), ktoré členské štáty zasielajú Komisii. Používanie štandardu na výmenu štatistických údajov a metaúdajov (SDMX)⁷ (celosvetový štandard na výmenu štatistických informácií) pre nomenklatúry a premenné používané v údajoch o indexe nákladov práce sa rozšírilo na všetky členské štáty. Eurostat začal s aktualizáciou definície štruktúry údajov podľa SDMX na novú verziu s cieľom umožniť zber ďalších nepovinných premenných a zosúladiť zber údajov o indexoch nákladov práce (INP) s inými oblasťami štatistiky. Testy na zavedenie aktualizovaných štandardov sa vykonali v spolupráci s 12 členskými štátmi a plánuje sa, že aktualizácia tvorby sa po ďalšom testovaní zavedie v ďalšom referenčnom štvrťroku (2016Q3). Prenos údajov o INP vo formáte SDMX do Európskej centrálnej banky (ECB) sa úspešne otestoval aj na strane výstupu. Obe iniciatívy pomohli zjednodušiť proces tvorby.

Správy o kvalite, ktoré predložili členské štáty, migrovali na novú verziu obslužného programu pre metaúdaje Európskeho štatistického systému (v2.13), čo je IT nástroj, ktorý umožňuje každému členskému štátu načítať svoje správy o kvalite na diaľku a aktualizovať časti, ktoré sa zmenili počas predchádzajúceho roka bez toho, aby sa museli znovu zasláť všetky údaje. Okrem toho sa pomocou tohto IT nástroja môžu vnútroštátne správy o kvalite vložiť do referenčnej databázy Eurostatu, a tak ich sprístupniť všetkým používateľom.

Jednou z oblastí, ktorej je aj naďalej venovaná pozornosť, je konzistentnosť INP s inou štatistikou nákladov práce, najmä s údajmi o štvrťročných národných účtoch (pozri bod 3.6). V tejto súvislosti sa vykonala analýza z teoretického aj empirického hľadiska.

Eurostat zorganizoval v máji 2015 seminár s členskými štátmi s cieľom diskutovať o kvalite štatistiky nákladov práce. Vyhodnotili sa témy ako napríklad zber údajov (zdroje a techniky výberu vzorky), metodologické otázky, hodnovernosť a konzistentnosť, štatistické postupy (očistenie o vplyv počtu pracovných dní), potreby používateľov a budúci vývoj a odsúhlasili sa návrhy na zlepšenie.

V rámci pracovnej skupiny pre štatistiku trhu práce (LAMAS) v januári 2016 predložil Eurostat výsledky nových kontrol hodnovernosti pre údaje o indexe nákladov práce. Pracovná skupina LAMAS tieto nové kontroly kvality plne podporila a súhlasila s ich realizáciou na vnútroštátnej úrovni v čo najväčšej miere. Krajiny, ktoré nepoužívajú nepriamu metódu sezónneho očistenia (mzdové/nemzdové náklady a súhrny NACE), sa v rámci pracovnej

⁷ <http://sdmx.org/>(dostupné iba v angličtine).

skupiny LAMAS v októbri 2016 dohodli na realizácii tohto postupu v nasledujúcich dvoch štvrtrokoch.

Eurostat tiež začal uverejňovať ročné odhady hodinových nákladov práce a členenie NACE v tlačovej správe, ktorá bola po prvýkrát vydaná v apríli 2016. Tieto odhady sú založené na úrovniach nákladov práce a trendoch indexu nákladov práce a vypracovávajú sa už tri mesiace po skončení referenčného obdobia. Pokrytie zahŕňa členenie NACE s výnimkou sekcie NACE „L“ (činnosti v oblasti nehnuteľností).

Hoci členské štáty zaviedli a udržiavali potrebnú infraštruktúru na vypracovanie indexu nákladov práce, Eurostat tento systém neustále vylepšuje, pokiaľ ide o prijímanie, overovanie, spracovanie, uchovávanie a zverejňovanie údajov. Tieto postupy, ktoré začali naplno fungovať v roku 2005, sa priebežne preskúmavajú a aktualizujú.

3. HODNOTENIE KVALITY ÚDAJOV A JEJ VPLYV NA EURÓPSKE SÚHRNY

3.1. VÝZNAMNOSŤ

Ukazovateľ „zmeny v nákladoch práce na odpracovanú hodinu“ je dôležitý pre analýzu krátkodobého a strednodobého hospodárskeho vývoja. Komisia a ECB používajú index nákladov práce na odpracovanú hodinu, ktorý ukazuje krátkodobý vývoj nákladov práce, s cieľom posúdiť možný inflačný tlak spôsobený vývojom na trhu práce. Index sa musí vypočítať krátko po tom, ako sú k dispozícii údaje za každý členský štát, za celú Európsku úniu (EÚ) a za eurozónu. Index nákladov práce je takisto dôležitý pre sociálnych partnerov zúčastňujúcich sa na rokovaníach o mzdách a pre samotnú Komisiu pri monitorovaní krátkodobého vývoja nákladov práce. Index nákladov práce je jedným z hlavných európskych hospodárskych ukazovateľov⁸.

Existuje dopyt nielen po informáciách o štvrtročných percentuálnych zmenách v nákladoch práce meraných na základe indexu nákladov práce, ale čoraz viac aj po informáciách o nákladoch práce v absolútnom vyjadrení (EUR za hodinu). Eurostat v apríli 2012 prvýkrát zverejnil predbežné odhady hodinových nákladov práce v eurách a v národných menách. Eurostat pridal členenie NACE v prípade svojich ročných odhadov zverejnených v tlačovej správe v apríli 2016 a prostredníctvom online databázy.

Uverejnením odhadov ročných nákladov práce v členení podľa NACE na základe indexu nákladov práce sa zvýšil už aj tak silný dopyt používateľov po komplexných a včasných informáciách o úrovni hodinových nákladov práce. Komisia na uverejnenie týchto odhadov dostala pozitívnu spätnú väzbu a bude pokračovať vo vypracúvaní ročných nákladov práce v členení podľa NACE.

⁸ KOM(2002) 661, oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade „Smerom k zlepšeným metodikám pre štatistiku a ukazovatele za eurozónu“.

3.2. ÚPLNOSŤ

Vo všeobecnosti platí, že v porovnaní s predchádzajúcim obdobím vykazovania sa dostupnosť a kvalita indexu nákladov práce aj naďalej zlepšovali. Eurostat získal údaje očistené o vplyv počtu pracovných dní a sezónne očistené údaje a údaje očistené o vplyv počtu pracovných dní od všetkých členských štátov. Všetky členské štáty poskytli aj sezónne neočistené údaje s výnimkou Dánska a Švédska – krajín, ktorým boli udelené výnimky z poskytovania sezónne neočistených údajov⁹.

Pokiaľ ide o štáty Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)¹⁰, Island neposkytol údaje o indexe nákladov práce za referenčné obdobie, zatiaľ čo Nórsko poskytlo údaje za všetky predmetné štvrt'roky.

Napriek zlepšenému pokrytiu sezónne očistených údajov sa po dôkladnej analýze kvality údajov a potrieb používateľov rozhodlo o pokračovaní v uverejňovaní údajov očistených o vplyv počtu pracovných dní ako hlavných číselných údajov. Zaisťuje sa tým predovšetkým jasnosť a konzistentnosť s inou štatistikou cien (napr. index spotrebiteľských cien). Všetky údaje vrátane sezónne očistených odhadov sú však k dispozícii online v databáze Eurostatu.

Vnútroštátne správy o kvalite za referenčný rok 2015 poskytli všetky členské štáty a pred ich zverejnením sa overujú.

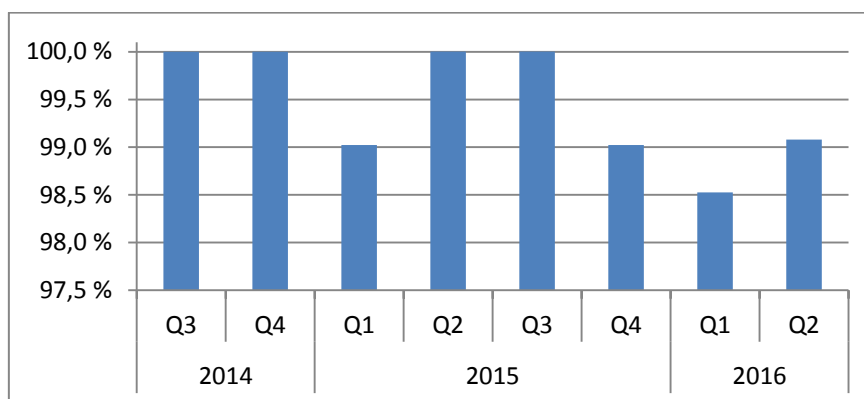
3.3. PRESNOSŤ

Presnosť zasielania údajov členskými štátmi Komisii sa od predchádzajúcej správy vydanéj v roku 2015 zlepšila. S výnimkou Grécka a Chorvátska sa vyskytli len menšie oneskorenia. Poskytovanie údajov načas je mimoriadne dôležité na vypracovanie INP, keďže oneskorenia v poskytovaní údajov znamenajú, že pre súhrny EÚ a eurozóny sa musia použiť odhady. To môže neskôr viesť k zbytočne rozsiahlym revíziám. V grafe 1 je znázornený podiel celkových nákladov práce za EÚ v eurách, za ktoré boli v čase tlačovej správy k dispozícii údaje za každý štvrt'rok.

⁹ Nariadenie (ES) č. 1216/2003 – Dánsko, Nemecko, Francúzsko a Švédsko nie sú povinné poskytovať sezónne neočistené údaje.

¹⁰ Rozhodnutie Spoločného výboru EHP č. 134/2003 – nariadenie (ES) č. 450/2003 sa nevzťahuje na Lichtenštajnsko.

Graf 1: Dostupné údaje o indexe nákladov práce v čase uverejnenia, percentuálny podiel celkových nákladov práce za EÚ v eurách

S výnimkou štyroch štvrťrokov, v ktorých Grécko (Q1 a Q4 2015, Q1 a Q2 2016) a Chorvátsko (Q1 2016) nezaslali svoje údaje načas, bolo pokrytie INP úplné.

Včasnosť sa v porovnaní s posledným obdobím vykazovania v priemere zlepšila, pričom sa zaistilo pokrytie Európskej únie na úrovni alebo nad úrovňou 99 % za všetky štvrťroky s výnimkou jedného (Q1 2016).

Pokiaľ ide o včasnosť, Grécko od posledného obdobia vykazovania, zaslalo údaje o indexe nákladov práce dvakrát s viac ako dvojdňovým oneskorením. Napriek týmto oneskoreniam bolo ešte stále možné zahrnúť údaje týkajúce sa Grécka do tlačovej správy. Chorvátsko zaslalo svoje údaje o indexe nákladov práce od Q1 2016 opäť načas.

Pokiaľ ide o štáty EHP, Island za dané obdobie nezaslal žiadne údaje o indexe nákladov práce a Nórsko predložilo údaje načas len s jednou výnimkou (Q4 2015).

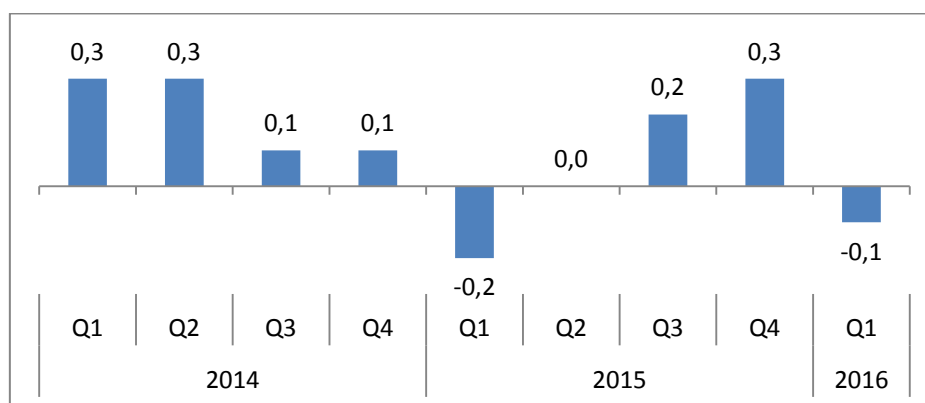
3.4. SPRÁVNOSŤ

Index nákladov práce pozostáva z rôznych premenných (napr. náklady práce a počet odpracovaných hodín), ktoré môžu pochádzať z viacerých zdrojov. To znamená, že revízie sa môžu vykonať kedykoľvek, pričom sa môžu týkať posledného štvrťroka, niekoľkých štvrťrokov alebo údajov za celé roky. Ak sa očistenie údajov týka referenčného roku, musí sa zrevidovať celý rad. Revízie hlavného ukazovateľa za EÚ¹¹ (tempo medziročného rastu) od prvého štvrťroku roku 2014 trikrát predstavovali viac ako 0,2 percentuálneho bodu. Pri väčšine štvrťrokov sa odhady revidovali smerom nahor. Na rozdiel od predchádzajúceho obdobia vykazovania nepresiahli revízie súhrnov EÚ 0,3 percentuálneho bodu.

¹¹ EÚ-27 až do Q2 2013 (vrátane), potom EÚ-28.

Graf 2: Zmeny údajov od zverejnenia prvých údajov do zverejnenia údajov za Q2 2016

– EÚ-28, NACE Revision 2 súhrn sekcií B až S, v percentuálnych bodoch -

Počas referenčného obdobia sa problémy s kvalitou zaznamenali len pri údajoch o indexe nákladov práce z Grécka. V máji 2016 sa uskutočnilo bilaterálne zasadnutie, na ktorom sa Eurostat a Štatistický úrad Grécka dohodli na pláne riešenia týchto štrukturálnych problémov. Odvtedy sa dosiahol určitý pokrok smerom k zlepšeniu kvality a včasnosti údajov v nasledujúcich dvoch cykloch tvorby štatistiky.

3.5. POROVNATEĽNOSŤ

Na zverejnenie porovnateľných údajov o indexe nákladov práce v krajinách je dôležitá oprava o kalendárne a sezónne vplyvy.

V článku 1 nariadenia Komisie (ES) č. 1216/2003 sa uvádza, že číselné údaje o indexe nákladov práce sa poskytujú vo forme údajov neočistených o vplyv sezóny, očistených o počet pracovných dní a očistených o vplyv sezóny a počet pracovných dní. Existuje niekoľko výnimiek z tohto pravidla: niektoré členské štáty majú výnimky týkajúce sa poskytovania sezónne neočistených údajov¹². V nariadení (ES) č. 450/2003 sa výslovne neuvádza, či sa očistenie o vplyv počtu pracovných dní a sezónne očistenie musia vykonať priamou alebo nepriamou metódou. Kým pri nepriamom očistení sa očisťujú základné rady a následne sa použijú na zostavenie súhrnov na vyššej úrovni, priame očistenie znamená, že každý jednotlivý rad vrátane súhrnov na vyššej úrovni sa očistí jednotlivo. Obidve metódy majú svoje výhody a nevýhody a obe sú v súlade s usmerneniami Európskeho štatistického systému týkajúcimi sa sezónneho očisťovania¹³. V obmedzenom počte prípadov bol očistený index zložky celkových nákladov buď vyšší, alebo nižší ako očistený index oboch zložiek (náklady na mzdy a platy, náklady práce iné ako mzdy a platy). Eurostat preto systematicky kontroloval údaje, ktoré poskytli všetky členské štáty, aby sa zaistila konzistentnosť celkového indexu s jeho dvoma podzložkami v prípade každej sekcie NACE. Eurostat

¹² Nariadenie (ES) č. 1216/2003 – Dánsko, Nemecko, Francúzsko a Švédsko nemajú povinnosť poskytovať sezónne neočistené údaje.

¹³ Aktualizovaná verzia usmernení obsahuje aj osobitnú časť o očisťovaní reťazových indexov <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/6830795/KS-GQ-15-001-EN-N.pdf> (k dispozícii iba v angličtine).

pokračoval v politike uverejňovania iba celkového indexu, pričom zakrýval zložky v prípade, ak sa od celkovej hodnoty líšili o viac ako 0,1 %.

V posledných dvoch rokoch sa dosiahol určitý pokrok, keď prax počas tvorby štatistiky ukázala, že nepriama metóda očisťovania poskytuje lepšiu kvalitu údajov. Táto analýza sa začala na seminári v máji 2015 a ukončila sa v rámci pracovnej skupiny LAMAS v októbri 2016, na ktorej sa členské štáty dohodli, že prejdú na nepriamu metódu očisťovania.

3.6. KONZISTENTNOSŤ S ÚDAJMI O NÁRODNÝCH ÚČTOCH

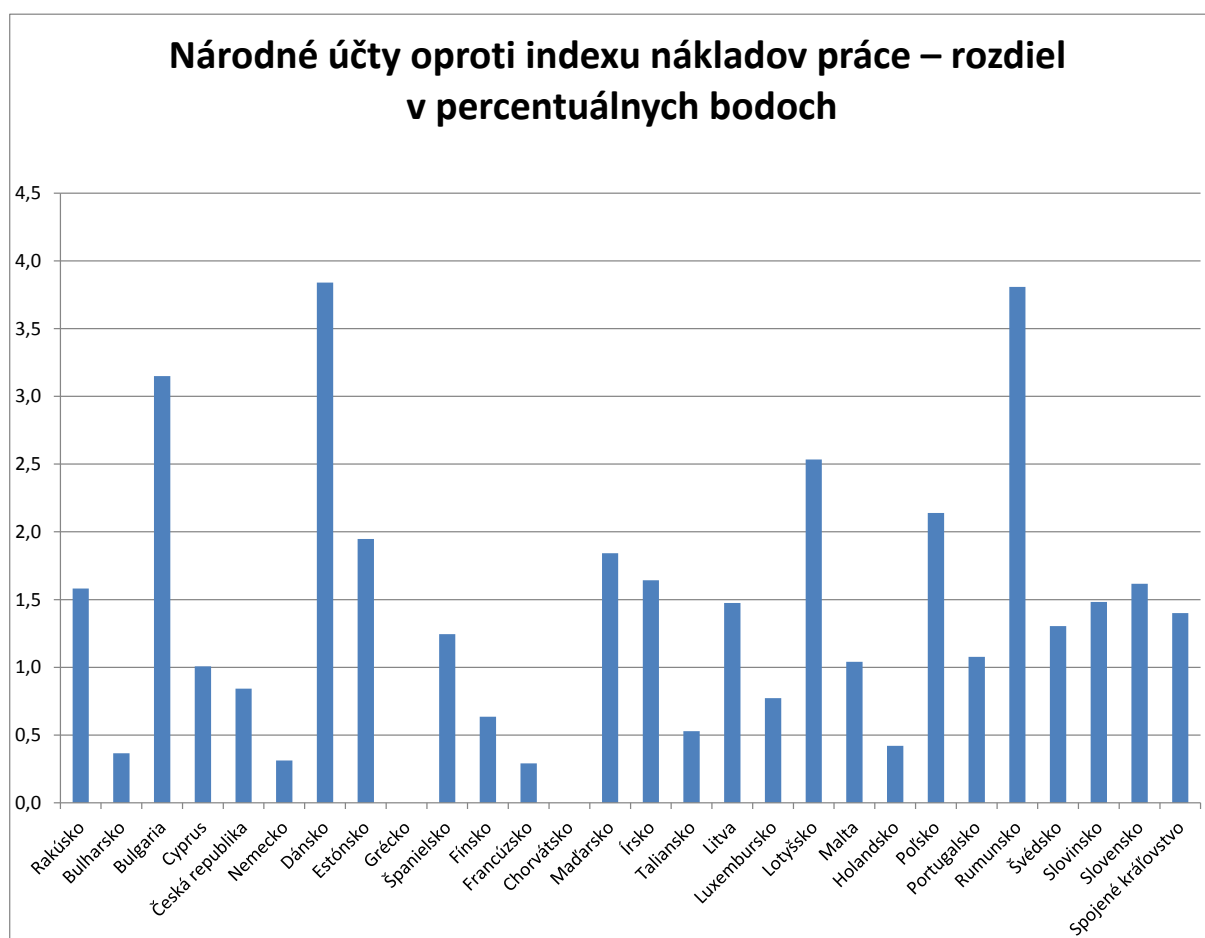
Pri výročných správach o kvalite sa od členských štátov vyžaduje, aby porovnali tempo rastu indexu nákladov práce s tempom rastu hodinovej odmeny zamestnancov uvedenou v národných účtoch (definícia v ESA2010)¹⁴. Nie je reálne očakávať, že údaje budú presne rovnaké. Aj keď sa použijú takmer zhodné definície nákladov práce, štatistické spracovanie a zdroje štatistiky sa môžu líšiť. Okrem toho je mimoriadne ťažké zbierať údaje o odpracovaných hodinách pre index nákladov práce aj pre národné účty. Napriek týmto rozdielom v metodike je informatívne analyzovať úroveň nezrovnalostí medzi oboma súbormi údajov. Keď sú úrovne vyššie ako relatívna prahová hodnota, môže to znamenať problémy s kvalitou v niektorom zo súborov údajov.

Eurostat vykonal test kvality pre súhrny sekcií B až S NACE Revision 2 za každý štát s výnimkou Grécka a Chorvátska, ktorých údaje o INP neboli k dispozícii. Pre toto porovnanie sa použili sezónne neočistené údaje o INP (s výnimkou Dánska a Švédska, v prípade ktorých boli k dispozícii údaje očistené o vplyv počtu pracovných dní). Analyzoval sa absolútny priemerný rozdiel medzi tempom rastu indexu nákladov práce a tempom rastu hodinovej odmeny zamestnancov za 10 štvrt'rokov a odchýlky o viac ako dva percentuálne body na ročnej báze predstavovali základ pre ďalšiu analýzu. Toto bol prípad Bulharska, Dánska, Lotyšska, Poľska a Rumunska (pozri graf 3).

Na výsledky tejto analýzy budú nadväzovať dotknuté členské štáty, najmä v súvislosti s údajmi o odpracovaných hodinách. Cieľom je zlepšiť konzistentnosť v rámci rôznych štatistických oblastí.

¹⁴ Nariadenie (EÚ) č. 549/2013.

Graf 3: Tempo rastu hodinovej odmeny zamestnancov oproti indexu nákladov práce
– rozdiel v percentuálnych bodoch –

Poznámka: Údaje za Grécko a Chorvátsko nie sú k dispozícii

4. ZÁVER

Celkovo možno povedať, že od predchádzajúcej správy, ktorá bola zverejnená v roku 2014, sa kvalita indexov nákladov práce členských štátov a EÚ naďalej zlepšovala. Presnosť členských štátov zostala dobrá s výnimkou Grécka, ktorého údaje o indexe nákladov práce boli stále zasielané po stanovených termínoch.

Rozšírilo sa používanie štandardu SDMX a zavádzajú sa najnovšie zlepšenia formátu SDMX.

Správy o kvalite, ktoré predložili členské štáty, migrovali na novú verziu obslužného programu pre metaúdaje Európskeho štatistického systému a boli sprístupnené pre všetkých používateľov.

Vyhodnotila sa celková kvalita štatistiky o indexe nákladov práce a niektoré technické aspekty a odsúhlasili sa návrhy na zlepšenie. Očakáva sa, že konzistentnosť údajov o indexe nákladov práce sa bude naďalej zlepšovať, okrem iného v dôsledku nadväzujúcich opatrení vykonávaných po špeciálnom seminári a následných stretnutiach pracovnej skupiny LAMAS. Najmä krajiny, ktoré nepoužívajú nepriamu metódu sezónneho očisťovania (mzdové/nemzdové náklady a súhrny NACE) a ktorých údaje obsahovali značné

nekonzistentnosti medzi zložkami a celkovými hodnotami, sa dohodli na zavedení nepriamej metódy do polovice roka 2017.

Komisia (Eurostat) začala uverejňovať aj ročné odhady úrovni hodinových nákladov práce podľa sekcií NACE (od roku 2012) na základe úrovni zo zisťovania nákladov práce, ako aj trendov v oblasti indexu nákladov práce.

Komisia bude naďalej pravidelne monitorovať problémy týkajúce sa nesúladu a kvality údajov, pričom použije poskytnuté údaje a inú vnútroštátnu dokumentáciu vrátane správ o kvalite. Ak nedôjde k žiadnemu alebo dôjde len k nedostatočnému zlepšeniu, Komisia bude naďalej úzko spolupracovať s príslušnými národnými štatistickými úradmi.